

ODBOBNÉ KNIŽNICE

LEKÁRSKE KNIŽNICE

SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2007 V ČÍSLACH

Marta Weissová *

Úlohou lekárske knižnice je sprístupňovať odborné zdravotnícke informácie a poskytovať knižnično-informačné služby odbornej zdravotníckej verejnosti využívaním moderných informačných technológií. Podľa § 11, zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach lekárske knižnice patria medzi špeciálne knižnice so špecializovaným knižničným fondom a sú súčasťou knižničného systému Slovenskej republiky.

Slovenská lekárska knižnica (SILK) v Bratislave je metodickým a štatistickým pracoviskom systému lekárske knižnice. Štatistické výkazníctvo, ktoré podľa zákona o štatistike č. 540/2001 Z. z. každoročne zabezpečuje, sa v roku 2007 spracovávalo v elektronickej forme na internetovej stránke Ministerstva kultúry SR (<http://registerkultury.gov.sk>).

Okrem toho *Ročným výkazom (čiastkovým) o lekárskej knižnici* zisťovala štatistické údaje lekárske knižnice, na základe ktorých sledovala údaje v doterajšej obsahovej štruktúre. Tieto údaje sú podkladovým informačným prameňom pri spracovávaní medziročných analýz a štatistických prehľadov.

Štatistické ukazovatele lekárske knižnice v SR vyhodnotených podľa **typu zdravotníckych zariadení**:

■ Slovenská lekárska knižnica	1
■ knižnice špecializovaných zdravotníckych zariadení	10
■ knižnice fakultných nemocníc	12
■ knižnice nemocníc s poliklinikou	38
■ knižnice polikliník	3
■ knižnice psychiatrických nemocníc a liečební	6
■ knižnice ústavov tuberkulózy a respiračných chorôb	5
■ knižnice regionálnych úradov verejného zdravotníctva	12
■ knižnice slovenských liečebných kúpeľov	12

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave má za sebou už druhý rok existencie ako samostatného útvaru Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI). Knižnica plní funkciu národného centra pre poskytovanie medicínskych a zdravotníckych informácií, ako aj všetky ďalšie úlohy vyplývajúce zo zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach.

* Národné centrum zdravotníckych informácií – Slovenská lekárska knižnica, Bratislava
e-mail: weissova@slk.gov.sk

Treba povedať, že knižnica prešla v posledných dvoch rokoch zložitým obdobím, no vďaka významnej podpore svojho zriaďovateľa NCZI opäť pokračuje v naplňovaní svojho cieľa, a to v budovaní vyspelej informačnej inštitúcie.

V roku 2006 zriaďovateľ knižnice zabezpečil finančné prostriedky na zavedenie knižnično-informačného systému *Advanced Rapid Library* (ARL) firmy Cosmotron Slovakia, s. r. o. Systém bol oficiálne dokončený 1. júla 2007 a do rutínnej prevádzky bol spustený 15. júla 2007.

Na základe žiadosti o účelové zvýšenie rozpočtu Slovenskej lekárskej knižnice na nákup zahraničnej periodickej a monografickej literatúry v roku 2008 Ministerstvo zdravotníctva SR vyčlenilo sumu vo výške 1 000 000 Sk.

Za rok 2007 vykázalo činnosť spolu 99 lekárske knižnice aj so Slovenskou lekárskou knižnicou v Bratislave. V porovnaní s rokom 2006 (102) sa ich počet znížil o štyri lekárske knižnice, ktoré boli zrušené v týchto zdravotníckych zariadeniach:

- Fakultná nemocnica L. Déreza Bratislava,
- Nemocnica s poliklinikou, n. o., Nová Baňa,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Zvolen,
- Psychiatrická liečebňa Sokolovce.

K 31. 12. 2007 sme do štatistického vykazovania činnosti zaradili Lekársku knižnicu Ústrednej vojenskej nemocnice (ÚVN) v Ružomberku.

Medzi 99 lekárske knižnicami sme zaznamenali **8 stagnujúcich knižnic** v týchto zdravotníckych zariadeniach:

- Biotika, a. s., Slovenská Ľupča
- Kúpele Brusno, a. s.
- Kúpele Lučivná, a. s.
- Poliklinika Sabinov, n. o.
- Poliklinika Bratislava, a. s., Tehelná
- Poliklinika Senica, n. o.,
- Pro Vitae, n. o., Všeobecná nemocnica Gelnica,
- Sanatórium Dr. Guhra, n. o., Tatranská Polianka

Lekárske knižnice zdravotníckych zariadení vykázali **168 patientských knižnic**, ktoré boli v ročnom výkaze o knižnici KULT (MK SR) 10-01 uvedené ako pobočky. Počty knižničných jednotiek, výpožičiek a používateľov patientských knižnic sú uvedené v súhrnnom sumáre za všetky lekárske knižnice v SR.

V elektronickej forme spracovali ročný výkaz lekárske knižnice týchto zdravotníckych zariadení:

- Národný onkologický ústav Bratislava
- Národný ústav reumatických chorôb Piešťany
- Národný ústav srdcových a cievnych chorôb Bratislava
- Fakultná nemocnica Košice
- Fakultná nemocnica Trnava
- Nemocnica s poliklinikou Bojnica
- Pro Vitae Nemocnica s poliklinikou, n. o., Gelnica
- Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica
- Nemocnica s poliklinikou Stará Ľubovňa, n. o.
- Všeobecná nemocnica s poliklinikou Šahy, n. o.
- Nemocnica s poliklinikou Vaše zdravie, n. o. Zvolen
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Košice
- Poliklinika Sabinov

84 lekárske knižnice vyplnilo ročný výkaz v tlačenej forme.

KNIŽNIČNÝ FOND

Lekárske knižnice v Slovenskej republike vykázali knižničné dokumenty v počte **798 119 knižničných jednotiek** – index poklesu 98,17 (bez Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave). Prírastky knižničných dokumentov s indexom poklesu 60,26 predstavujú 4 713 knižničných jednotiek, z toho (v %):

	2007	2006
■ prírastky kúpou	74,12	66,30
■ prírastky darom	25,88	28,10
■ prírastky výmenou	0	0,36
■ prírastky bezodplatným prevodom	0	5,24

V porovnaní s rokom 2006 sa zaznamenal pokles všetkých prírastkov o 3 107 knižničných jednotiek.

Zo 798 119 knižničných dokumentov tvorí fond pacientských knižníc 91 028 knižničných jednotiek, t. j. 11,40% z celkového počtu knižničných dokumentov vykázaných lekárske knižnicami.

Pokles knižničného fondu predstavuje úbytok 24 192 knižničných jednotiek (najvyšší počet uviedli lekárske knižnice fakultných nemocníc – 10 430) a vyradené fondy zrušených 4 lekárske knižníc.

Podiel knižničného fondu v jednotlivých typoch lekárske knižníc:

■ nemocnice s poliklinikou	42,67
■ fakultné nemocnice	24,30
■ špecializované zdravotnícke zariadenia	15,12
■ ústavy tuberkulózy a respiračných chorôb	6,19
■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	4,42
■ slovenské liečebné kúpele	3,92
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	2,93
■ polikliniky	0,45

Na **1 zamestnanca** zdravotníckeho zariadenia pripadá **14,83 knižničných jednotiek**.

Počet knižničných jednotiek na 1 zamestnanca v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení:

■ ústavy tuberkulózy a respiračných chorôb	38,00
■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	31,11
■ špecializované zdravotnícke zariadenia	25,86
■ polikliniky	20,19
■ nemocnice s poliklinikou	15,47
■ slovenské liečebné kúpele	12,42
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	11,79
■ fakultné nemocnice	9,73

Prepočet knižničných jednotiek na 1 zamestnanca je vykázaný bez knižničných jednotiek patientských knižníc.

Na **1 používateľa** knižnice zdravotníckeho zariadenia pripadá **25,06 knižničných jednotiek**.

Počet knižničných jednotiek na 1 používateľa lekárskej knižnice v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení:

■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	56,53
■ nemocnice s poliklinikou	40,39
■ ústavy tuberkulózy a respiračných chorôb	30,11
■ fakultné nemocnice	27,92
■ špecializované zdravotnícke zariadenia	12,75
■ slovenské liečebné kúpele	12,48
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	10,45
■ polikliniky	0,00

Lekárske knižnice odoberali celkovo **2 219 titulov periodík**, čo je v porovnaní s rokom 2006 pokles o 17 titulov – index 99,23. Z celkového počtu odoberaných periodík tvorili zahraničné periodiká 953 titulov, teda o 75 viac ako v roku 2006 – index 108,54. Počet exemplárov Dochádzajúce periodiká dosiahli počet 2 439 exemplárov.

Na nákup knižničných dokumentov vrátane periodík sa vynaložili finančné prostriedky v hodnote **12 458 844 Sk** – index 87,90, čo je v porovnaní s rokom 2006 pokles o 1 713 656 Sk.

Čerpanie finančných prostriedkov na nákup knižničných dokumentov (v %):

■ špecializované zdravotnícke zariadenia	48,28
■ fakultné nemocnice	33,53
■ nemocnice s poliklinikou	9,38
■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	6,07
■ ústavy tuberkulózy a respiračných chorôb	1,78
■ slovenské liečebné kúpele	0,52
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	0,44
■ polikliniky	0,00

Na nákup knižničných jednotiek v prepočte na **1 zamestnanca** zdravotníckeho zariadenia sa vynaložilo **260,83 Sk**.

Nákup knižničných jednotiek na 1 zamestnanca (v Sk) v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení:

■ špecializované zdravotnícke zariadenia	1461,14
■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	666,48
■ fakultné nemocnice	225,40
■ ústavy tuberkulózy a respiračných chorôb	208,86
■ nemocnice s poliklinikou	58,68
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	43,47
■ slovenské liečebné kúpele	40,89
■ polikliniky	0,00

Na nákup knižničných jednotiek v prepočte na **1 používateľa** knižnice sa vynaložilo **390,38 Sk**.

Nákup knižničných jednotiek na 1 používateľa (v Sk) v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení:

■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	1211,01
■ špecializované zdravotnícke zariadenia	634,48
■ fakultné nemocnice	600,16
■ nemocnice s poliklinikou	138,35
■ ústavy TBC a RCH	134,75
■ slovenské liečebné kúpele	25,16
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	24,51
■ polikliniky	0,00

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave vykázala za rok 2007 celkovo **140 080 knižničných jednotiek** – index nárastu 101,11. Z celkového počtu prírastkov 1 550 knižničných jednotiek – index nárastu 221,42 – predstavovali prírastky kúpou 673 knižničných jednotiek – index nárastu 199,11.

Z celkového počtu prírastkov knižničných jednotiek (v %) predstavovali:

■ prírastky kúpou	43,42
■ prírastky darom	54,46
■ prírastky výmenou	1,61
■ prírastky bezodplatným prevodom	0,51

Na **1 používateľa** knižnice pripadá **84,79 knižničných jednotiek**.

Pri porovnaní indexu nárastu prírastkov knižničných jednotiek a indexu poklesu finančných prostriedkov na nákup literatúry musíme pripomenúť, že finančné prostriedky boli knižnici pridelené koncom roka 2006, takže 516 knižničných jednotiek bolo prijatých až v roku 2007.

Počet titulov dochádzajúcich periodík sa v porovnaní s rokom 2006 znížil o 1 časopis, teda na počet **246 titulov**. Z tohto počtu bolo 150 titulov zahraničných periodík – 60,97 %.

Na nákup literatúry sa vynaložili finančné prostriedky v hodnote **1 095 427 Sk** – index poklesu 42,50, čo je v porovnaní s rokom 2006 pokles o 1 481 836 Sk.

Na nákup knižničných jednotiek na **1 používateľa** sa vynaložilo **663,09 Sk**.

Z celkovej sumy **1 095 427 Sk** pridelennej z rozpočtu NCZI a čerpanej na akvizíciu Slovenskej lekárskej knižnice v roku 2007 boli vynaložené prostriedky (v Sk) na tieto položky:

■ databázy OVID (Medline a EBMR) – 5 prístupov, Bibliomedica, elektronické časopisy Springer Link, Science Direct, Wiley InterScience	464 454
---	---------

■ tlačené časopisy	374 937
– z toho	
12 zahraničných časopisov	230 594
47 českých časopisov	66 759
47 slovenských časopisov (70 ex.)	77 584
■ pracovné pomôcky zamestnancov NCZI	81 080
■ colnica – DPH spolu	86 858
	1 007 329
■ monografie – 206 knižničných jednotiek	88 098
– z toho prírastok na rok 2007 157 knižničných jednotiek a prírastok na rok 2008 49 knižničných jednotiek.	

Keďže pridelený rozpočet nepokryval finančné potreby akvizície, v decembri roku 2007 Slovenská lekárska knižnica požiadala Ministerstvo zdravotníctva SR o účelové zvýšenie rozpočtu na nákup zahraničnej monografickej a periodickej literatúry vo výške 1 200 000 Sk. Z reálne pridelennej sumy 1 000 000 Sk bolo uhradené predplatné zahraničných a slovenských periodík na rok 2008.

KNIŽNIČNÉ SLUŽBY/POUŽÍVATELIA

V roku 2007 zaznamenali lekárske knižnice v SR celkovo **306 506 výpožičiek** – index 86,39, čo je v porovnaní s rokom 2006 pokles o 48 252 výpožičiek.

Z celkového počtu výpožičiek vykázali lekárske knižnice v rámci patientských knižníc 21 336 výpožičiek, čo predstavuje 6,96 % z celkového počtu výpožičiek zaznamenaných lekáorskými knižnicami v SR.

Podiel výpožičiek z celkového počtu (v %) v jednotlivých typoch lekáorských knižníc:

■ fakultné nemocnice	41,56
■ nemocnice s poliklinikou	31,45
■ špecializované zdravotnícke zariadenia	15,15
■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	4,03
■ ústavy tuberkulózy a respiračných chorôb	3,07
■ slovenské liečebné kúpele	2,38
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	2,36
■ polikliniky	0,00

Na **1 zamestnanca** zdravotníckeho zariadenia sa dosiahlo **5,98 výpožičiek**.

Počet výpožičiek na 1 zamestnanca v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení:

■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	10,91
■ špecializované zdravotnícke zariadenia	0,64
■ fakultné nemocnice	6,65
■ ústavy tuberkulózy a respiračných chorôb	6,48
■ nemocnice s poliklinikou	4,72
■ slovenské liečebné kúpele	2,05
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	1,65
■ polikliniky	0,00

Prepočet výpožičiek na 1 zamestnanca je vykázaný bez výpožičiek patientských a čiastkových knižníc.

Na **1 používateľa lekárskej knižnice** pripadlo **9,62 výpožičiek**.

Počet výpožičiek na 1 používateľa lekárskej knižnice v jednotlivých typoch zdravotníckych zariadení:

■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	19,83
■ fakultné nemocnice	18,34
■ nemocnice s poliklinikou	11,43
■ ústavy tuberkulózy a respiračných chorôb	5,71
■ špecializované zdravotnícke zariadenia	4,91
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	3,22
■ slovenské liečebné kúpele	2,91
■ polikliniky	0,00

Z celkového počtu tvorili výpožičky monografií a špeciálnych dokumentov 66,79% a výpožičky periodík 33,21%. Z celkového počtu bolo 137 756 prezenčných výpožičiek, čo predstavuje 44,94%.

Prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) sa realizovalo celkovo **11 879 výpožičiek** – index 117,82, čo je nárast o 1 797 výpožičiek.

Prostredníctvom medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby (MMVS) sa zrealizovalo **1 447 výpožičiek** – index 83,68, čo je pokles o 282 výpožičiek.

Lekárske knižnice vypracovali spolu **3 336 rešerší** – index 107,06, čo je v porovnaní s rokom 2006 nárast o 224 rešerší. Na porovnanie uvádzame, že Slovenská lekárska knižnica spracovala 2 595 rešerší.

Najväčší počet rešerší vyhotovili lekárske knižnice špecializovaných zdravotníckych zariadení – 1 582, lekárske knižnice fakultných nemocníc – 699 a lekárske knižnice ústavov tuberkulózy a respiračných chorôb – 537. Ani jednu rešerš nevypracovali lekárske knižnice polikliník a slovenských liečebných kúpeľov.

Za rok 2007 vykázali lekárske knižnice spolu **31 837 registrovaných používateľov** – index 93,66, čo je pokles o 2 154 používateľov. Z tohto počtu vykázali patientské knižnice 8 898 používateľov, čo predstavuje 27,94% z celkového počtu registrovaných používateľov zaznamenaných lekárske knižnicami v SR.

Podiel používateľov z celkového počtu (v %) v jednotlivých typoch lekárske knižnic:

■ špecializované zdravotnícke zariadenia	9,70
■ nemocnice s poliklinikou	26,48
■ fakultné nemocnice	21,81
■ slovenské liečebné kúpele	7,86
■ psychiatrické nemocnice a liečebne	7,02
■ ústavy tuberkulózy a respiračných chorôb	5,17
■ regionálne úrady verejného zdravotníctva	1,96
■ polikliniky	0,00

Z celkového počtu 47 651 zamestnancov zdravotníckych zariadení bolo registrovaných **22 939 používateľov** (bez používateľov patientských knižníc), čo predstavuje 48,13%.

Lekárske knižnice zaznamenali celkovo **81 272 návštevníkov** – index 98,22, čo je v porovnaní s rokom 2006 pokles o 1 470 návštevníkov.

Priestory knižníc, počet študovní:

■ počet študovní a čítární	68
■ počet miest v študovniach a čítárňach	918

Lekárske knižnice zorganizovali pre používateľov spolu **395 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí**, na ktorých zaznamenali 4 716 účastníkov.

V rámci edičnej činnosti lekárske knižnice spracovali a vydali **20 titulov**.

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave vykázala celkovo **49 285 absenčných a prezenčných výpožičiek** – index nárastu 117,85, čo je v porovnaní s rokom 2006 nárast 7 465 výpožičiek.

Na **1 používateľa** knižnice pripadlo **29,83** výpožičiek. Z celkového počtu tvorili výpožičky monografií 60,83%, výpožičky periodík 38,91% a výpožičky špeciálnych dokumentov 0,26%.

Z celkového počtu bolo 24 796 prezenčných výpožičiek, čo predstavuje 50,31%.

V uplynulom roku bolo vyhotovených celkovo **2 595 rešerší**, čo je v porovnaní s rokom 2006 nárast o 266 rešerší. Rešeršná služba sa poskytovala z databáz budovaných v Slovenskej lekárskej knižnici – Bibliographia Medica Slovaca (BMS), Citačná databáza medicínskej literatúry (CiBaMed), licencovaných databáz a z voľne prístupných informačných zdrojov.

V júli 2007 bola ukončená implementácia nového KIS ARL, ktorý bol spustený do rutínnej prevádzky 15. júla 2007 a od 17. septembra 2007 boli sprístupnené nové online služby na internete. Okrem absenčných a prezenčných foriem požičiavania knižničných dokumentov môžu používatelia využívať aj ďalšie služby – napríklad medziknižničnú výpožičnú službu (MVS), rýchlu informačnú obsahovú službu (RIOS) atď.

Knižnica umožňuje fyzickým osobám registráciu aj z miesta svojho bydliska, na diaľku, ak nemajú trvalé alebo prechodné bydlisko v Bratislave.

Požiadavky lekárov z klinickej a ambulantnej praxe, ktorí nemajú v mieste svojho pôsobenia požadovanú literatúru k dispozícii, saturuje knižnica výpožičkami MVS. Takto sprostredkúva výpožičky originálnych dokumentov (monografií), ale najmä kópie článkov z periodík, ktoré do Slovenskej lekárskej knižnice prichádzajú alebo v minulých rokoch prichádzali.

Pri MVS sa vo veľkej miere využívajú plnotextové elektronické periodiká z databáz konzorcií, ktorých členom je knižnica, ako aj ďalšie dostupné informačné zdroje a databázy.

Prostredníctvom MVS sa realizovalo **2 291 výpožičiek** – index 117,60, čo je nárast o 343 výpožičiek.

Prostredníctvom MMVS sa realizovalo **96 výpožičiek** – index 102,12, čo je nárast o 2 výpožičky...

V Slovenskej lekárskej knižnici je zaregistrovaných celkovo **6 684 používateľov**, v roku 2007 sa zapísalo a preregistrovalo 1 652 používateľov.

Používateľom knižnice bolo poskytnutých **4 635 registrovaných bibliografických a faktografických informácií**.

V roku 2007 boli pre používateľov prístupné tieto objekty:

- študovňa periodík
- študovňa monografickej a učebnicovej literatúry
- študovňa DS SZO
- študovňa knihovníckej literatúry

V študovniach bolo pre používateľov k dispozícii 38 študijných miest.

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Lekárske knižnice v Slovenskej republike:

■ počet osobných PC	105
– z toho prístupných pre verejnosť	44
■ počet PC s pripojením na internet	88
– z toho prístupných pre verejnosť	40
■ počet používateľov využívajúcich internet	6 949

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave:

■ počet osobných PC	44
– z toho prístupných pre verejnosť	11
■ počet PC s pripojením na internet	44
– z toho prístupných pre verejnosť	11
■ počet používateľov využívajúcich internet	750

HOSPODÁRENIE/ZAMESTNANCI

Z celkových nákladov na činnosť lekárske knižnice, ktoré dosiahli výšku **29 963 746 Sk** – index 94,73, sa na ná-

kup knižničných fondov vynaložilo **12 458 844 Sk**, t. j. 41,57 %. S indexom 87,90 to predstavuje pokles nákupu knižničných jednotiek o 1 713 656 Sk.

Mzdové náklady pracovníkov lekárske knižnice predstavovali **16 930 886 Sk** – index 107,40, čo je nárast o 885 150 Sk.

Kapitálové výdavky v hodnote **521 114 Sk** vykázali iba lekárske knižnice Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave (zakúpenie databáz) a Fakultnej nemocnice v Nitre (zakúpenie počítača s tlačiarňou).

Knižnice vykázali **69,51 zamestnancov** (prepočítaný stav) – index 94,02. S vysokoškolským vzdelaním bolo 21,20 zamestnancov, z toho malo knihovnícke vzdelanie 12 zamestnancov. Stredoškolské knihovnícke vzdelanie malo 32,58 zamestnancov.

Slovenská lekárska knižnica v Bratislave vynaložila na **nákup knižničných dokumentov** celkovo **1 095 427 Sk** – index 42,50, čo je v porovnaní s rokom 2006 pokles o 1 481 836 Sk. **Mzdové náklady** predstavovali **6 587 000 Sk** – index nárastu 115,41.

Knižnica vykázala **28,81 zamestnancov** (prepočítaný stav) – index nárastu 103,22. S vysokoškolským vzdelaním bolo 11,00 zamestnancov, z toho mali knihovnícke vzdelanie 4 zamestnanci. Stredoškolské knihovnícke vzdelanie malo 13 zamestnancov.

Podrobná analýza výsledkov činnosti lekárske knižnice za rok 2007 podľa jednotlivých typov zdravotníckych zariadení je spracovaná v materiáli *Štatistický prehľad činnosti lekárske knižnice v SR za rok 2007* (NCZI SILK, 2008, 55 s.)

SÚ LEKÁRSKE KNIŽNICE POTREBNÉ?

Na margo rušenia lekárske knižnice

Podľa § 11, zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach lekárske knižnice patria medzi špeciálne knižnice so špecializovaným knižničným fondom a sú súčasťou knižničného systému Slovenskej republiky. Ako sme už uviedli v predchádzajúcom príspevku, ich cieľom je sprístupňovať odborné zdravotnícke informácie a poskytovať knižnično-informačné služby odbornej zdravotníckej verejnosti využívaním moderných informačných technológií. Funkcia lekárske knižnice ako špecifických knižnično-informačných pracovísk je pri ďalšom vzdelávaní lekárov a zdravotníckych pracovníkov nezastupiteľná a stále veľmi dôležitá.

Dnes už nikto nepochybuje o nevyhnutnosti celoživotného vzdelávania a zdokonaľovania sa vo svojom odbore. Napokon odbornosť a kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti lekármi a zdravotníckymi pracovníkmi pacientom závisí vo veľkej miere práve od ich ďalšieho vzdelávania. To, že zdravotnícki pracovníci sú povinní sústavne sa vzdelávať, im ukladá aj § 42 zákona

č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti a novela tohto zákona schválená pod č. 527/2006 Z. z., a 653/2007 Z. z.

Na procese celoživotného vzdelávania sa podieľajú aj lekárske knižnice, ktorých prioritným cieľom je rozvíjať a skvalitňovať knižnično-informačné služby a zabezpečovať a poskytovať primárne a sekundárne informačné fondy pre lekárov, zdravotníckych pracovníkov, študentov medicínskych odborov a ostatných používateľov. Reforma zdravotníctva na Slovensku po 1. januári 2003 výrazne ovplyvnila aj sieť lekárske knižnice. Keďže väčšia časť zdravotníckych zariadení prešla pod zriaďovateľskú pôsobnosť vyšších územných celkov, správu miest a obcí a transformovali sa na ziskové a neziskové subjekty, zmenila sa aj štruktúra lekárske knižnice.

Mnohé knižnice sa zrušili, čím sa znížil ich celkový počet. Zrušením 39 lekárske knižnice a vyčlenením 27 knižnice stredných zdravotníckych škôl z rezortu Minis-